

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

ในบทนี้จะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนที่ดำเนินงานนิเทศภายในดีเด่นระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนที่ดำเนินงานนิเทศภายในดีเด่นระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารและครูสายผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนที่ดำเนินงานนิเทศภายในดีเด่นระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการทุกคน จำนวน 421 คน ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกเป็นรายอำเภอ

อำเภอ	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ผู้สอน	รวมจำนวน	
1. เมืองสมุทรปราการ	วัดด่านสำโรง	5	81	86	
	อินทรมุขรย์อนุสรณ์	4	50	54	
2. พระประแดง	วัดครุใน	4	59	63	
	ฉัตรทิพย์เทพวิทยา	1	9	10	
	วัดมหาวงษ์	4	50	54	
3. บางพลี	วัดจรเข้ใหญ่	2	19	21	
	วัดเสาชงนอก	2	13	15	
4. บางบ่อ	วัดบางเพรียง	2	11	13	
	ตลาดปากคลองเจ้า	2	15	17	
5. กิ่งพระ					
	สมุทรเจดีย์	พระสมุทรเจดีย์	4	56	60
		วัดแหลมฟ้าผ่า	3	25	28
รวม		33	388	421	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ประเภทของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ และแบบศึกษาเอกสาร แบ่งเป็น 4 ฉบับดังนี้

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่ผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารเป็นผู้ตอบ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร มีลักษณะให้เติมข้อความ และเลือกตอบ (check - list) มีจำนวน 8 ข้อ โดยถามเกี่ยวกับ เรื่อง เพศ อายุ อายุราชการ ตำแหน่ง ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง วุฒิต่างการศึกษา จำนวนครู จำนวนนักเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (check - list) และแบบปลายเปิด (open - ended) มีจำนวน 30 ข้อ โดยถามเกี่ยวกับ เรื่องการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ประถมศึกษา ดังต่อไปนี้

1. การวางแผนการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย

- 1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ
- 1.2 การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
- 1.3 การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
- 1.4 การกำหนดเป้าหมายและแนวทางเลือกในการปฏิบัติงาน
- 1.5 การจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศภายใน
- 1.6 การจัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศภายในโรงเรียน

2. การดำเนินงานตามแผนการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย

- 2.1 การประชุมคณะทำงาน
- 2.2 การปฏิบัติการณ์ิเทศ
- 2.3 การนิเทศ ติดตาม ควบคุม กำกับงาน
- 2.4 การสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน

3. การประเมินผลและรายงานผลการประเมิน ประกอบด้วย

- 3.1 การประเมินผลก่อนปฏิบัติงาน
- 3.2 การประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน
- 3.3 การประเมินผลเพื่อสรุปผลรวม
- 3.4 การนำผลการประเมินไปพัฒนางาน
- 3.5 การรายงานผลการประเมิน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (check - list) และปลายเปิด (open - ended) จำนวน 12 ข้อ เรื่องที่สอบถามมีดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน
2. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน
3. ปัญหาและอุปสรรคในการประเมินผลและรายงานผล

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามครูสายผู้สอน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของครูสายผู้สอน มีลักษณะให้เติมข้อความ และเลือกตอบ (check - list) มีจำนวน 5 ข้อ โดยถามเกี่ยวกับเรื่อง เพศ อายุตัว อายุราชการ หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย วุฒิต่างการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (check - list) และแบบปลายเปิด (open - ended) มีจำนวน 20 ข้อ โดยถามเกี่ยวกับเรื่องการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน
3. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลแผนงาน/โครงการนิเทศภายในโรงเรียน

ฉบับที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งใช้สัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจมีผู้ร่วมให้ข้อมูลด้วย เป็นการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับงาน/โครงการที่โรงเรียนดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน และสัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. แผนงาน/โครงการที่โรงเรียนจัดทำมีลักษณะเป็นงานประจำหรือเป็นงานริเริ่มใหม่หรืองานพัฒนา
2. กิจกรรมในการดำเนินงานของแต่ละแผนงาน/โครงการ
3. ระยะเวลาในการดำเนินงาน

4. ผู้ปฏิบัติงาน
5. ผลของการดำเนินงานในแต่ละโครงการ
6. งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานแต่ละโครงการ
7. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

ฉบับที่ 4 เป็นแบบศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ประถมศึกษาของโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนที่ดำเนินงานนิเทศภายในดีเด่น ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (check - list) และแบบบันทึกรายละเอียดของข้อมูลที่ได้ศึกษาเอกสารที่ศึกษามีดังนี้

1. แผนงาน/โครงการนิเทศภายในโรงเรียน
2. ปฏิทินปฏิบัติงาน
3. บันทึกการประชุม
4. สมุดนิเทศ
5. สมุดนิเทศประจำห้องเรียน
6. เอกสารการประเมินผลและรายงานผล

2. วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือขึ้นเองทั้ง 4 ฉบับ ประกอบด้วย แบบสอบถาม 2 ฉบับ แบบสัมภาษณ์ 1 ฉบับ และแบบศึกษาเอกสาร 1 ฉบับ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนที่ดำเนินงานนิเทศภายในดีเด่นระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ การสร้างเครื่องมือวิจัยดังกล่าวมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน และการศึกษาสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จากนั้นได้สร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัยให้ครอบคลุมตัวแปรที่จะศึกษา

2.2 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 4 ฉบับ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

2.3 นำเครื่องมือที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปเสนอ ต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 ท่าน (ดูภาคผนวก) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.4 นำเครื่องมือที่ได้รับคืนจากผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไข เป็นเครื่องมือฉบับที่สมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือไปยัง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อแจ้งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและ กิ่งอำเภอให้แจ้งโรงเรียนประถมศึกษา ที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนที่ดำเนินงานนิเทศ ภายในดีเด่นระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ให้ความร่วมมือ ในการวิจัยครั้งนี้

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือในการวิจัยทั้งแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสารด้วยตนเองทุกโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถาม (ฉบับที่ 1) ที่ใช้สอบถามผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร จำนวน 33 ฉบับ แบบสอบถาม (ฉบับที่ 2) ที่ใช้สอบถาม ครูสายผู้สอน จำนวน 388 ฉบับ แบบสัมภาษณ์ จำนวน 11 ฉบับ และแบบศึกษาเอกสาร จำนวน 11 ฉบับ รวมเครื่องมือวิจัยทั้งสิ้น 443 ฉบับ ได้รับคืน 443 ฉบับ เป็นฉบับที่สมบูรณ์ 443 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนเครื่องมือในการวิจัยที่ส่งไปและได้รับคืน จำแนกเป็นรายโรงเรียน

ประชากรในโรงเรียน	ส่งไป	ได้รับคืน	เครื่องมือที่สมบูรณ์	ร้อยละ
วัดค่าน้ำโรง	88	88	88	100
อินทรมหรรณอนุสรณ์	56	56	56	100
วัดครุใน	65	65	65	100
ฉัตรทิพย์เทพวิทยา	12	12	12	100
วัดมหาวัน	56	56	56	100
วัดจรเข้ใหญ่	23	23	23	100
วัดเสาชงนอก	17	17	17	100
วัดบางเพรียง	15	15	15	100
ตลาดปากคลองเจ้า	19	19	19	100
พระสมุทรเจดีย์	62	62	62	100
วัดแหลมฟ้าผ่า	30	30	30	100
รวม	443	443	443	100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม การสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสารมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แยกประเภท ตรวจสอบนับความถี่ และวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีสถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ประถมศึกษาของโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนที่ดำเนินงานนิเทศดีเด่นระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ แยกวิเคราะห์เป็น 3 ส่วน คือ

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ใช้การแจกแจงความถี่ และทาค่าร้อยละ

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายใน
โรงเรียน ใช้การแจกแจงความถี่ และทาค่าร้อยละ

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานนิเทศ
ภายใน ใช้การแจกแจงความถี่ และทาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของครู
ในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็น
โรงเรียนที่ดำเนินงานนิเทศภายในดีเด่นระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สมุทรปราการ แยกวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน คือ

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ใช้การแจกแจงความถี่ และทาค่าร้อยละ

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
นิเทศภายในของครูในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติงาน ใช้การแจกแจงความถี่ และทาค่าร้อยละ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการนิเทศ
ภายในที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร แยกวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน คือ

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการนิเทศ
ภายในโรงเรียน ใช้การแจกแจงความถี่

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการ
ดำเนินงานโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ใช้การแจกแจงความถี่ และการพิจารณาผลบวกของ
ผลคูณระหว่างอันดับที่กับน้ำหนักของอันดับที่ความสำคัญของปัญหาและอุปสรรค

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน
ประถมศึกษาของโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนที่ดำเนินงานนิเทศภายในดีเด่น
ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ที่ศึกษาจากเอกสาร ใช้การ
แจกแจงความถี่ และการพิจารณาผลบวกของผลคูณระหว่างอันดับที่กับน้ำหนักของอันดับที่ความสำคัญ
ของนิเทศ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$$1. \text{ ค่าร้อยละของคำตอบ} = \frac{\text{จำนวนความถี่ของคำตอบ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบคำถาม}}$$

2. การพิจารณาอันดับที่ความสำคัญของปัญหาและอุปสรรค และอันดับที่ความสำคัญของผู้นิเทศ โดยพิจารณาผลบวกของผลคูณระหว่างอันดับที่ กับน้ำหนักของอันดับที่ความสำคัญ ของปัญหาและอุปสรรค หรือน้ำหนักของอันดับที่ความสำคัญของผู้นิเทศ ซึ่งกำหนดค่าน้ำหนัก ความสำคัญ ดังนี้

อันดับที่ 1	ให้ค่าน้ำหนักความสำคัญ	5
อันดับที่ 2	ให้ค่าน้ำหนักความสำคัญ	4
อันดับที่ 3	ให้ค่าน้ำหนักความสำคัญ	3
อันดับที่ 4	ให้ค่าน้ำหนักความสำคัญ	2
อันดับที่ 5	ให้ค่าน้ำหนักความสำคัญ	1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย